

Medlem vilde have Plads for videregaaende Betragtninger, maatte han for at have Ret til at komme frem dermed have stillet Endringsforslag bezaagaaende.

Bajer: Jeg erkjender Berettigelsen deraf og skal kun sige, at Grunden til, at jeg lod mig forlede ind paa almindelige Betragtninger, er den, at de første Behandlinger maatte paa Grund af Folkethingets Oplosning gjøres saa korte, at der ikke var god Leilighed til den Gang at komme med Sigt. Jeg skal altsaa udelade, hvad jeg Ellers vilde have sagt derom og kun til Slutning sige, at saavidt jeg opfatter Forretningsordene, vil mit Underændringsforslag komme først under Afstemning. Jeg skal derfor anbefale dette til Vedtagelse. Hvis derefter Flertallets Forslag bliver vedtaget, falder jo mine to første Forslag bort af sig selv.

H. Holm: Det ærede Medlem, som nu satte sig, udtalte i Begyndelsen af sit Foredrag, at jeg havde forladt den Opsættelse, jeg for et Par Aar siden fremsatte ved Behandlingen af denne Sag. Det tror jeg ikke er korrekt. Min Stilling til Sagen er i det Væsentlige den samme. Ligesom jeg et Par Gange tidligere har udtalt, at jeg betragter det som overordentlig vigtigt at faae denne Sag ordnet, og ligesom jeg har beslægtet, at de politiske Forhold her i Landet have gjort det saa vanskeligt at arbejde her i Rigsdagen og at faae det nødvendige Samarbejde mellem de forskjellige Sider af Thinget og Regjeringen, saa det ikke hidtil er lykkedes at faae denne Sag gennemført, saaledes staar jeg til den endnu. Men det, der for mig er Hovedsagen ved dette Spørgsmaal, er at faae den nuværende uheldige, aldeles ukontrollerede Fæstevirksomhed ind under Statens eller Myndighedernes Tilsyn, at faae givet faste Regler for Udøvelsen af denne Virksomhed og at fastsætte Straffebestemmelser, hvorefter man kan ramme dem, som misbruge denne Virksomhed til at optrække eller bedrage de Husbønder og Lyender, som benytte deres Mellemkomst. Det er for mig Hovedsagen, og naar vi kunne opnaa dette, kan jeg for min Del slutte mig til meget forskjellige Affattelser af dette Forslag. Jeg tror ikke, det er rigtigt, hvis Noget vilde sige, at man kun kunde naae det ved at gaa den Vej, som Regjeringen har foreslaaet, nemlig at overlade hele denne Virksomhed til autoriserede Fæstemænd. Jeg har selv været inde paa den Tanke tidligere, jeg har ogsaa kunnet gaa med til en saadan Affattelse af Loven; men jo mere jeg har overveiet det, jo mere

maa jeg erkjende, at der er store Betæneligheder ved at gaa den Vej. Der er, som Ordføreren slog paa, for det første den Betænelighed, som der jo altid vil være ved at overlade en eller anden Myndighed efter et fuldstændig vilkaarligt Skjøn at ansætte Folk i en saa indbringende Virksomhed, som Fæstemændsvirksomheden vilde blive, hvis den blev autoriseret efter Forslaget her. Det vilde under alle Forhold kunne være betænkeligt, og det vilde navnlig, som han udviklede, kunne være betænkeligt under politiske Forhold, hvor det staar, saaledes som det staar for Diebliffet her i Landet, og hvor der — jeg vil ikke sig blot fra den ene Side, men fra begge Sider — kunde være en Fristelse til at benytte saadanne Embeder eller Voster, hvad man vil kalde det, ikke alene med det Formaal for Die, som de burde benyttes, men tillige til f. Ex. at besøge politiske Meningsstæller og Sigt. Jeg tror den Betænelighed er der; men jeg vil tilføje, den har ikke for mig været det Afgjørende. Naar jeg staar noget anderledes til Spørgsmaalet om autoriserede eller ikke autoriserede Fæstemænd, end jeg tidligere har gjort, er det mere af Hensyn til Husbønder og Lyender. Sagen er den, at til at være en dygtig Fæstemand er det jo ikke nok, at man er redelig, at man overholder de Regler, som blive fastsatte for Fæstevirksomheden; men der kræves ogsaa en Evne til at kunne bedømme de Bladter, der blive tilbudte, til at bedømme de Folk, der melde sig for at søge Tjeneste, saaledes at man er i Stand til at sørge for, at der kommer det rette Lyende paa den rette Plads. Om Folk nu have denne Evne, er Noget, som Myndighederne aldeles ikke kunne afgjøre, det er Noget der kun kan afgjøres derigjennem, at Folk gennem en Arrække have haft en saadan Virksomhed, og man altsaa har faaet Erfaring for, om de egne sig dertil eller ikke. For mig staar det saaledes, at hvis vi skulde gaa den Vej at indskrænke Fæstevirksomheden til autoriserede Fæstemænd alene, vilde det gaa saaledes til, at naar Myndighederne skulde ansætte en Fæstemand, vilde de, som sædvanligt, gaa efter mer eller mindre paalidelige Anbefalinger for disse Personer, og derefter ansætte dem uden at have mindste Begreb om, hvorvidt de egentlig egnede sig til Fæstevirksomheden, men saa vilde alle de, der skulde benytte Fæstemændene, være nødte til at bruge disse Folk, selv om de slet ingen Tillid havde til, at de kunde staffe dem Lyender, som passede dem. Hvis man derimod følger Flertallets Forslag, vil man naae at faae skarpe og bestemte Kontrolbestemmelser, man vil faae Fæstem-